

ХМЕЛЬНИЦЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
ФАКУЛЬТЕТ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ТА ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ
ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ПАРТНЕРСТВА

Силабус освітнього компонента

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	Освіта/Педагогіка
Спеціальність	Початкова освіта Середня освіта
Освітня програма	
Статус дисципліни	Вибіркова
Форма навчання	денна
Курс, семестр	
Обсяг дисципліни	150 годин (5 кредитів ECTS), у т.ч. 64 ауд. год. (34 – лекційних, 30 – семінарсько-практичних) та 86 год. – самостійна робота
Семестровий контроль/контрольні заходи	Залік
Мова викладання	українська
Інформація про викладача	Мельничук Руслана Анатоліївна
Контактний телефон, e-mail	+380 96 6586955 melnicukruslana40@gmail.com
Розміщення курсу	

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Освітній компонент «Основи педагогіки партнерства» є вибіркоким компонентом у процесі фахової підготовки здобувача освіти спеціальностей 013 Початкова освіта та 014 Середня освіта.

Зміст ОК орієнтований на забезпечення здобувачів вищої освіти знаннями з основ педагогіки партнерства; володіння стратегіями взаємодії учасників освітнього процесу; розвиток комунікативної компетентності здобувача освіти.

Метою викладання освітнього компонента «Основи педагогіки партнерства» є формування уявлень здобувачів вищої освіти про педагогіку партнерства як ключовий компонент формули Нової української школи; оволодіння основними аспектами педагогічної взаємодії; розвиток комунікативної компетентності вчителя закладу загальної середньої освіти.

Основні **завдання** вивчення освітнього компонента «Основи педагогіки партнерства»:

- формування комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти;
- оволодіння теоретичними положеннями, історичними засадами та принципами педагогіки партнерства;
- ознайомлення з сутністю понять «партнерство», «взаємодія», «педагогіка партнерства»;
- висвітлення основних положень реалізації педагогіки партнерства;
- оволодіння прийомами педагогічної взаємодії з урахуванням особливостей культури педагогічного спілкування;
- розкриття засад самореалізації і самовдосконалення майбутнього вчителя початкової школи через вербальні, невербальні засоби комунікації з точки зору педагогічної діяльності.

Програмні результати вивчення дисципліни **«Основи педагогіки партнерства»:**

Знати:

- основні поняття, ідеї та принципи педагогіки партнерства;
- роль учасників освітнього процесу у налагодженні партнерської взаємодії;
- особливості організації освітнього процесу на засадах педагогіки партнерства;

Вміти:

- конспектувати зміст лекцій, вибирати оптимальні шляхи підготовки до практичних і семінарських занять;
- володіти навичками опрацювання змісту навчального матеріалу, робити висновки та узагальнення на основі
- опрацювання літературних джерел, вміти користуватися періодичними виданнями, знаходити необхідну літературу відповідно до проблеми, що вивчається;
- брати участь в обговоренні проблемних запитань, розв'язанні педагогічних ситуацій і задач;
- визначати фактори розвитку і формування власної особистості;
- аналізувати результати власної навчальної діяльності, здійснювати корекцію.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни

Для успішного оволодіння змістом навчальної дисципліни «*Основи педагогіки партнерства*» для здобувачів освіти спеціальностей А3 Початкова освіта та А4 Середня освіта важливо попередньо опанувати матеріал таких дисциплін, як: вступ у спеціальність, психологія, загальна педагогіка, анатомія.

3. Зміст та план вивчення навчальної дисципліни

Структура освітнього компонента

Навчально-тематичний план «Основи педагогіки партнерства»						
№ пп	Теми курсу	ауд	лек	с-пр	лаб	срс
Змістовий модуль 1 Методологічні засади педагогіки партнерства						
1.	Педагогіки партнерства як ключовий компонент розвитку системи освіти	12	2	2	-	6
2.	Учасники освітнього процесу	14	4	2	-	8
3	Сім'я як соціальний інститут та учасник освітнього процесу	14	4	2	-	8
4	Педагогічне партнерство із соціальними інститутами	14	4	2	-	8
5	Створення безпечного освітнього середовища. Булінг	10	2	2	-	6
	Всього за 1 змістовим модулем	62	16	10	-	36
Змістовий модуль 2 Педагогічне партнерство ЗЗСО та сім'ї						
6.	Учитель в організації освітнього процесу НУШ. Професійно-педагогічне спілкування	16	4	4	-	8
7.	Основні стратегії комунікації вчителя	12	2	2	-	8
8.	Партнерська взаємодія вчителя та учнів.	16	4	4	-	8

	Психолого-педагогічний супровід школяра у роботі вчителя початкової школи					
9	Партнерство «учень-учень»	12	2	2	-	8
10.	Взаємодія вчителя з сім'єю на засадах педагогіки партнерства	14	2	4	-	8
11.	Проекти партнерської взаємодії у професійній діяльності вчителя	18	4	4	-	10
	Всього за 2 змістовим модулем	88	18	20	-	50
ВСЬОГО ГОДИН		150	34	30	-	86

4. Самостійна робота студента

Семінарсько-практичне заняття 1. Актуальність проблеми педагогіки партнерства в освіті

1. Скласти перелік та опрацювати необхідні нормативно-правові документи, які регулюють організацію партнерської взаємодії в ЗЗСО

Семінарсько-практичне заняття 2. Роль учасників освітнього процесу налагодження партнерської взаємодії учасників освітнього процесу

1. Оцініть свій досвід як учасника освітнього процесу. Проаналізуйте, які методи партнерської взаємодії використовувались у вашому закладі, та запропонуйте покращення для розвитку партнерських відносин (1-2 сторінки).

Семінарсько-практичне заняття 3. Сім'я як соціальний інститут та учасник освітнього процесу

1. Розробіть план заходів для покращення партнерських відносин між школою та сім'єю. Включіть інструменти комунікації, способи залучення батьків до освітнього процесу та можливі заходи для підвищення освітнього рівня батьків.

Семінарсько-практичне заняття 4. Особливості партнерської взаємодії ЗЗСО із соціальними інститутами

1. Оберіть освітній заклад і дослідіть, як у ньому впроваджуються партнерські підходи у взаємодії між учнями, вчителями та батьками. Оцініть позитивні та негативні аспекти цього процесу.

Семінарсько-практичне заняття 5. Створення безпечного освітнього середовища: Протидія булінгу та формування культури взаємоповаги

1. Порівняйте підходи до запобігання булінгу в освітніх системах різних країн (наприклад, Фінляндії, США, Великобританії). Які інноваційні методи використовуються для створення безпечного освітнього середовища?

Семінарсько-практичне заняття 6. Роль учителя в організації освітнього процесу в НУШ: професійно-педагогічне спілкування як ключовий інструмент ефективного навчання

1. Ознайомтесь з концепцією Нової української школи (НУШ). Опишіть, як змінюється роль учителя в освітньому процесі в контексті НУШ.

Семінарсько-практичне заняття 7. Основні стратегії комунікації вчителя: ефективні підходи до взаємодії в освітньому процесі

1. Напишіть короткий рефлексійний текст про те, як ці стратегії можуть бути впроваджені у вашій майбутній педагогічній практиці. Які можливі труднощі можуть виникнути, і як ви плануєте їх подолати?

Семінарсько-практичне заняття 8. Особливості партнерської взаємодії вчителя та учнів. Психолого-педагогічний супровід школяра у роботі вчителя початкової школи

1. Розробити план психолого-педагогічного супроводу для учнів початкової школи, включаючи приклади конкретних ситуацій і стратегій.

Семінарсько-практичне заняття 9. Особливості партнерства «учень-учень»

1. Розробити програму або проєкт для організації ефективного партнерства між учнями в навчальному середовищі.

Семінарсько-практичне заняття 10. Особливості взаємодії вчителя з сім'єю на засадах педагогіки партнерства

1. Виберіть два реальних або уявних приклади взаємодії вчителя з сім'єю на основі педагогіки партнерства (наприклад, регулярні зустрічі з батьками, участь батьків у шкільних заходах, комунікаційні платформи). Опишіть, як ці приклади відповідають принципам педагогіки партнерства. Визначте переваги та виклики, з якими стикаються вчителі і батьки під час такої взаємодії.

Семінарсько-практичне заняття 11. Реалізація проєктів партнерської взаємодії у професійній діяльності вчителя

1. Розробити проєкт для реалізації партнерської взаємодії між вчителем і учнями/батьками/колегами, проаналізувати його потенціал та можливості для покращення освітнього процесу.

5. Навчальні матеріали та ресурси

1. Бутенко О. Г. Моральне виховання молодших школярів: педагогіка партнерства в Новій українській школі. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5 : Педагогічні науки : реалії та перспективи : зб. наук. праць. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. Вип. 71. С. 42-45.

2. Вакарін С. І. Нова українська школа: Дидактичні основи STREAM освіти в початковій школі : навчально-методичний посіб. Київ : Саміт-книга, 2021. 144 с.

3. Варецька О.В. Етика педагогічної взаємодії. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школі*. 2016. Вип. 51. С.81-86.

4. Гільберг Т. Г. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: технологічна освіта у початковій школі» : для пед. працівників . Київ : Генеза, 2021. 160 с.

5. Гущина Н. І. Нова українська школа: організація позаурочної діяльності в початковій школі на засадах партнерської взаємодії учасників освітнього процесу : навч.-метод. посіб. / Н. І. Гущина, Т. Г. Орлова, Л. Г. Кондратова. К. : Видавничий дім «Освіта», 2021. 160 с.

6. Державний стандарт початкової загальної освіти. Початкова школа. 2011. № 7. С. 1–18.

7. Долинська Л. В. Стилі педагогічного спілкування та можливості його формування в процесі професійної підготовки майбутнього викладача. Психологія: Зб. наук. праць. К.: НПУ, 1999. Вип. 1 (4). С. 64 – 69.

8. Концепція Нової української школи. 2016 р. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>

9. Коханова О.П. Психологія партнерської взаємодії в освіті: навч.- метод. пос. Київ: Вид-во ПП Щербатих О.В, 2011. 104 с.

10. Методичні рекомендації щодо організації проектної діяльності у початкових класах / укладач Бойко О.М. Прилуки, 2012. 54 с.
11. Нова українська школа: організація взаємодії з батьками учнів початкової школи / Т.М. Бабко та ін. Київ : видавничий дім «Освіта», 2020. 208 с.
12. Нова українська школа: poradник для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2019. 208 с.
13. Нова українська школа: poradник для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2018. 160 с.
14. Нова українська школа: poradник для вчителя / під заг. ред. Бібік Н. М. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
15. Онопрієнко О. В. Нова українська школа: інноваційна система оцінювання результатів навчання учнів початкової школи : навч.-метод. посіб. Харків : Вид-во «Ранок», 2021. 208 с.
16. Підласий І. П. Продуктивний педагог. Настільна книга вчителя. Харків : Вид. група «Основа», 2010. 360 с.
17. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. Голос України. 2017. 27 верес. (№178-179). С.10-22.
18. Цимбалару А.Д. Нова українська школа : освітній простір учня початкової школи: навч.-метод. реком. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2020. 160с.

6. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання

Види контролю: поточний, підсумковий.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

- 1) усне опитування на семінарських і практичних заняттях;
- 2) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування;
- 3) виконання індивідуальних завдань;
- 4) неформальна освіта.

Формами поточного контролю самостійного опрацювання теоретичного матеріалу за конспектами, дидактичними текстами, навчальною літературою та іншими інформаційними джерелами є: доповіді, творчі завдання; участь у конференціях, тести та запитання для самоконтролю.

Підсумковий семестровий контроль у формі заліку.

Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з освітнього компонента «Основи педагогіки партнерства» здійснюється згідно з кредитно-трансферною системою організації освітнього процесу. Рейтинг здобувачів вищої освіти із засвоєння дисципліни визначається за 100-бальною шкалою.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної теми однаковий, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті.

Здобувачі вищої освіти можуть взяти участь у неформальній освіті та перезарахувати окремі змістові модулі та теми.

Підсумкова (загальна) оцінка курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання практичних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за змістові модулі.

Відповідно до Положення про контроль і оцінювання навчальних досягнень студентів у Хмельницькій гуманітарно-педагогічній академії(протокол № 7 від 31.08.2016р.) пункту 4.9. Якщо підсумкова оцінка становить не менше 60 балів, та за згодою студента вона може бути зарахована як підсумкова (семестрова) оцінка з навчальної дисципліни. Вона може бути

виставлена у відомість обліку успішності та індивідуальний навчальний план до початку екзаменаційної сесії, відразу після оголошення результатів поточного контролю. При цьому присутність студента є обов'язковою. За наявності бажання підвищити рейтинг студент складає екзамен.

Остаточна оцінка рівня знань складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 100 балів, і рейтингу з атестації (диференційований залік) – до 20 % від підсумкової оцінки.

Критерії поточного оцінювання знань здобувача вищої освіти

Усний виступ, тестування	Критерії оцінювання
4	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
3	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
2	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Доповнення виступу:

2 бали – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.

1 бал отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.

Суттєві запитання до доповідачів:

2 бали отримують студенти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми.

1 бал отримують студенти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.

Експрес-контроль:

2 бали нараховуються студентам, які вільно володіють усім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлюють свої думки.

1 бал отримують студенти, які частково володіють матеріалом та можуть окреслити лише деякі проблеми теми.

Критерії оцінювання самостійної роботи здобувача вищої освіти

Самостійна робота	Критерії оцінювання
3	отримують студенти, які можуть виокремити з різних джерел основні положення, структурно об'єднати їх, коротко проаналізувати кожне з них та зробити ґрунтовні узагальнюючі висновки
2-1	отримують студенти, які в цілому правильно виокремили основні положення кожного з джерел, але не зробили їх відповідного аналізу та узагальнюючих висновків.

Приклад розподілу максимальної кількості балів, які отримують студенти у VIII семестрі

Змістовий модуль № 1					Змістовий модуль № 2								Сума	Залік 20% від набраної суми балів	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11					
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	5			35		
Поточне опитування															
P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8	P9	P10	P11					
5	5	5	5	5	7	5	8	5	7	8			65		

Примітка * Тема включає усне або письмове опитування – до 5 балів та виконання самостійної роботи до 4 балів.

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

P1, P2... – теми семінарсько-практичних занять.

Система рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переводу до національної (чотирибальної) та європейської (ECTS) шкал представлені в таблиці.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	----------	--	---

7. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Не більше як три теми можуть бути зараховані за опрацювання їх студентом під час участі у заходах неформальної освіти, якщо вони відбувалися у період вивчення навчальної дисципліни.

Силабус:

Складено викладачем кафедри педагогіки **Русланою Мельничук**